

Violeta Jurkovič

Fakulteta za pomorstvo in promet

Univerza v Ljubljani

Slovenija

violeta.jurkovic@fpp.uni-lj.si

UDK [811.111'243:6]:075.2

DOI: 10.4312/vestnik.13.445-465

MOŽNOST VPLIVANJA PRILOŽNOSTNEGA UČENJA ANGLEŠČINE PREKO SPREMLJANJA MEDICINSKE TELEVIZIJSKE SERIJE NA RAZVOJ JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI V MEDICINSKI POMORSKI ANGLEŠČINI – KORPUSNI PRISTOP

1 UVOD

Priložnostno učenje tujega jezika se odvija ob uporabi jezika v vsakdanjem življenju. To pomeni, da ni nujno, da je tako učenje namerno, najpogosteje pa tudi ni organizirano ali strukturirano (CEDEFOP 2014). V zadnjem desetletju je z razmahom spletnih tehnologij in raznolikih možnosti za uporabo predvsem angleščine v vsakdanjem spletnem življenju to področje pritegnilo veliko raziskovalne pozornosti. Cilji večine raziskav so bili ugotoviti najpogostejše spletne dejavnosti različnih kohort udeležencev (npr. Tan, Ng in Saw 2010; Trinder 2017), pogostost uporabe angleščine za opravljanje spletnih dejavnosti v primerjavi z uporabo materinščine (npr. Jarvis in Achilleos 2013; Jarvis 2014; Jurkovič 2018) in vpliv opravljanja spletnih dejavnosti v angleščini na razvoj jezikovne zmožnosti v tem jeziku (npr. Lee 2017; Jurkovič 2019). Raziskav, ki so se pri preučevanju priložnostnega učenja angleščine naslonile na korpusni pristop, pa je znatno manj (Sockett 2011; Lin 2014).

Za pričujoči prispevek je pomembno poudariti, da so številne raziskave (Cole in Vanderplanck 2016; Kusyik 2017; Jurkovič 2019) potrdile pozitiven vpliv priložnostnega učenja angleščine preko opravljanja spletnih dejavnosti na razvoj sporazumevalne zmožnosti v tem jeziku. Ena izmed spletnih dejavnosti, ki jih spletni uporabniki najpogosteje opravljajo v angleščini in ne materinščini, pa je gledanje televizijskih serij (Sockett 2013; Kusyik in Sockett 2014; Trinder 2017; Jurkovič 2018).

Če je korpusnih raziskav na področju priložnostnega učenja angleščine malo, pa korpusnih raziskav, ki bi preučevale ustreznost jezikovnega vnosa preko gledanja televizijskih serij v angleščini za razvoj jezikovnih spretnosti in prvin v angleščini kot tujem jeziku stroke, po našem vedenju sploh ni. Cilj pričujočega prispevka je torej delno zapolniti raziskovalno vrzel na tem področju in s pomočjo korpusnega pristopa ugotoviti, ali lahko spremljanje specifične zvrsti medicinske televizijske serije vpliva na razvoj angleščine

kot tujega jezika stroke za bodoče častnike ladijskega krovnega oddelka na področju medicinske pomorske angleščine.

V nadaljevanju prispevka v teoretičnem okviru najprej definiramo tuji jezik stroke, nato predstavimo pomorsko angleščino s poudarkom na mednarodnih standardih znanja pomorske angleščine na področju medicine za pomorščake in zaključimo s povzetki korpusnih raziskav priložnostnega učenja angleščine in korpusnih raziskav pomorske angleščine. Sledi poglavje o uporabljeni metodologiji, kjer najprej zastavimo raziskovalno vprašanje in iz njega izpeljane ničelne hipoteze, nato pa predstavimo oba specializirana korpusa, ki smo ju zgradili z namenom preverjanja postavljenih ničelnih hipotez. Sledi razdelek z rezultati, kjer najprej ob vsaki hipotezi navedemo temeljna teoretična izhodišča, nato pa predstavimo rezultate primerjalne korpusne analize. V diskusiji rezultate umestimo v teoretični okvir in odgovorimo na zastavljeno raziskovalno vprašanje, navedemo omejitve raziskave ter možnosti za nadaljnje korpusne raziskave na področju priložnostnega učenja angleščine in pomorske angleščine.

2 TEORETIČNI OKVIR

2.1 Angleščina kot tuji jezik stroke za pomorščake

Long (2005) meni, da se tujega jezika nikoli ne učimo oziroma ga nikoli ne poučujemo brez upoštevanja potreb učencev. Kljub temu se bomo za lažje razlikovanje med poučevanjem angleščine za splošne namene in angleščine kot tujega jezika stroke naslonili na temeljno definicijo tujih jezikov stroke, ki sta jo s pomočjo treh absolutnih in štirih variabilnih lastnosti oblikovala Dudley-Evans in StJohn (1998). Absolutne lastnosti tujih jezikov stroke so, da je pouk vedno zasnovan tako, da zasleduje specifične učne in ciljne potrebe učencev, da se naslanja na didaktiko in dejavnosti, ki izhajajo iz določene stroke, in na tiste jezikovne spretnosti, prvine in besedilne vrste, ki jih učenci potrebujejo ali bodo potrebovali za opravljanje teh dejavnosti. Variabilne lastnosti pouka tujih jezikov stroke pa so, da je tak pouk lahko zasnovan za posamične stroke, da se lahko didaktika poučevanja po potrebi razlikuje od didaktike poučevanja tujih jezikov za splošne namene in da je tak pouk pogosto namenjen odraslim učencem, ki so že dosegli raven sporazumevalne zmožnosti, ki presega začetno.

Predstavnica raznolike družine tujih jezikov stroke je tudi pomorska angleščina. V skladu z vzorčnim učnim načrtom za pomorsko angleščino, ki ga je izdala krovna Mednarodna pomorska organizacija (International Maritime Organization (IMO) 2015), se pomorska angleščina dalje členi na splošno pomorsko angleščino, pomorsko angleščino za častnike krovnega oddelka na ladjah z bruto tonažo nad 500, pomorsko angleščino za častnike strojnega oddelka in pomorsko angleščino za ladijske častnike elektrotehnične stroke.

Vzorčni učni načrt za splošno pomorsko angleščino (IMO 2015) za področje medicinske pomorske angleščine predpisuje, da morajo ladijski častniki krovnega oddelka poznati samostalnike in pridevnike, ki se nanašajo na bolezni in poškodbe ter dele človeškega telesa, in glagole, ki opisujejo poškodbe posameznih delov telesa. Poleg tega morajo znati razumeti in tvoriti pisna in govorna sporočila o ohranjanju zdravja in zdravstvenih ter varnostnih okoliščinah na ladji, prositi za medicinsko pomoč, tudi z uporabo standardnih fraz v pomorski komunikaciji (IMO 2001), poznati opremo za prvo pomoč in poročati o poškodbah ter potrebni medicinski pomoči na morju. S pomočjo priručnikov morajo znati določiti vzroke in najboljšo vrsto zdravljenja za najpogostejše poškodbe na ladji ter napisati natančno poročilo o poškodbi. Vzorčni učni načrt za pomorsko angleščino v delu, ki se nanaša na pomorsko angleščino za častnike krovnega oddelka na ladjah z bruto tonažo nad 500, navaja še, da morajo častniki v angleščini znati opisati bolezenske simptome in vrste poškodb, razumeti radijska navodila glede nudenja medicinske pomoči na ladji in tvoriti pisna sporočila z namenom pridobivanja medicinskih storitev s strani obalnih služb.

Na ta način Mednarodna konvencija o standardih za usposabljanje, izdajanje spričeval in ladijsko stražarjenje pomorščakov (IMO 2010a) tudi preko vzorčnega učnega načrta za pomorsko angleščino (IMO 2015) določa potrebno znanje, usposobljenost in kompetence na področju pomorske angleščine. Isto velja za področje medicine za pomorščake, ki je podrobneje razdelana v vzorčnem učnem načrtu za nudenje prve pomoči na ladji (IMO 2010b) in dveh vzorčnih učnih načrtih za medicino za pomorščake (IMO 2010c; 2010d).

2.2 Korpusne raziskave na področju priložnostnega učenja angleščine in pomorske angleščine

Kot smo že omenili v Uvodu, je korpusnih raziskav na področju priložnostnega učenja angleščine in na področju pomorske angleščine malo. V nadaljevanju povzemamo po našem védenju edini korpusni raziskavi s področja priložnostnega učenja angleščine in nato edini s področja pomorske angleščine, katerih veljavnost je zagotovljena z objavo v dvojno slepo recenziranih indeksiranih publikacijah.

Z namenom določiti lastnosti jezikovnega vnosa pri avdiovizualnih dejavnostih, ki jih francoski študentje opravljajo v svojem prostem času in torej v okviru priložnostnega učenja angleščine, je najpogostejše četverčke v petih televizijskih serijah različnih zvrsti raziskal Sockett (2011). Sestavil je specializirani korpus s 500,000 pojavniciami, v kate-rega je vključil po eno sezono vsake izbrane televizijske serije. Ugotovitve kažejo, da se 50 najpogostejših četverčkov v korpusu pojavi vsaj 17-krat, kar v povezavi s pogostostjo spremljanja televizijskih serij med francoskimi študenti pomeni, da so jim izpostavljeni vsaj enkrat mesečno, najpogostejšim šestim četverčkom pa vsaj enkrat tedensko. Skoraj

vsi izmed 50-ih najpogostejših četrčkov vsebujejo zaimek in glagol, skoraj polovica pa se jih pojavlja v vprašanjih tipa »What do you want?«. Pogostost njihovega pojavljanja je avtor primerjal s pogostostjo pojavljanja v referenčnem Britanskem nacionalnem korpusu in ugotovil statistično pomembno povezanost med pogostostjo pojavljanja analiziranih četrčkov v obeh korpusih. Avtor na temelju analize sklene, da so četrčki, ki se najpogosteje pojavljajo v televizijskih serijah, relevantne ciljne strukture za učence tujega jezika na ravni sporazumevalnega praga in da je njihova pogostost pojavljanja v televizijskih serijah večinoma zelo podobna pogostosti pojavljanja v govorni komunikaciji v vsakdanjem življenju.

Korpusni pristop je za ugotavljanje možnega vpliva spremljanja spletnih televizijskih oddaj na usvajanje večbesednih enot v angleškem jeziku uporabila Lin (2014). Za namen raziskave je zgradila korpus oddaj spletne televizije z več kot sedmimi milijoni pojavnic, kot referenčni korpus pa je uporabila govorni del Britanskega nacionalnega korpusa. Rezultati kažejo, da je gledanje spletnih televizijskih oddaj lahko dober vir jezikovnega vnosa za usvajanje večbesednih enot, ki so v angleškem vsakodnevem govorjenem jeziku najpogostejše, saj je pogostost pojavljanja najpogostejših trojčkov in četrčkov (npr. »a certain degree«, »a bit worried about« in »oh yeah I said«) v obeh korpusih primerljiva. Korpusna analiza enajstih zvrsti spletnih televizijskih oddaj, ki jih je avtorica vključila v korpus, je razkrila še, da so vsakodnevni komunikaciji najbližje jezikovni vzorci, ki so tipični za drame (med katerimi je v korpus vključila tudi eno medicinsko serijo), komedije in pogovorne oddaje o različnih temah iz vsakdanjega življenja. V zaključku Lin (2014) poudarja, da bodo raziskave večmodalnega (slušnega in bralnega) jezikovnega vnosa, ki ga preko uporabe podnapisov v ciljnem jeziku omogoča spletna televizija, omogočile boljše razumevanje potenciala tega medija za razvoj jezikovne zmožnosti v tujem jeziku.

Zaradi težavnosti pridobivanja podatkov za gradnjo govornega korpusa pomorske angleščine (John, Brooks in Schriever 2017) je korpusna raziskava Pritcharda in Kalogjere (2000) ena izmed redkih korpusnih raziskav za specifično področje pomorske govorne komunikacije. Avtorja sta s pomočjo korpusne analize 500-ih posnetkov pomorske komunikacije med ladjami in obalnimi službami želela ugotoviti razlike med standardizirano pomorsko komunikacijo, kot so jo določali takratni standardi ali predhodniki standardnih fraz v pomorski komunikaciji (IMO 2001), in avtentično pomorsko komunikacijo. Temeljna ugotovitev njune raziskave je, da avtentična pomorska govorna komunikacija znatno odstopa od predpisanih standardov in da je z izjemo predpisane strukture govornih sporočil pravzaprav bližje spontanemu vsakdanjemu govoru, predvsem telefonskim pogovorom.

Na področju pomorske angleščine so se z namenom ugotavljanja specifik komunikacije med člani ladijske posadke na navigacijskem mostu med opravljanjem delovnih nalog ukvarjali John, Brooks in Schriever (2017). V raziskavi so korpus simulacij komunikacije med člani ladijske posadke pri opravljanju delovnih nalog na navigacijskem

mostu (korpus obsega prepise 600-ih minut simulacij pomorske komunikacije, ki so jih izvedli študentje pomorske fakultete Jade v Nemčiji) primerjali z referenčnima korpusoma, in sicer korpusom standardne ameriške angleščine Brown in Dunajsko-oxfordskim mednarodnim korpusom angleščine, ter s specializiranim korpusom standardnih fraz v pomorski komunikaciji (IMO 2001), ki pokrivajo širše polje pomorske komunikacije. Korpuse so primerjali z vidikov leksikalne raznolikosti, terminološkosti, leksikalne gostote in slovnične raznolikosti. Rezultati kažejo, da se komunikacija med člani posadke med opravljanjem nalog na navigacijskem mostu znatno razlikuje od predpisane standarda in referenčnih korpusov z vidika bogatosti nabora besedišča, pogostosti uporabe polnopomenskih besed in ključnih besed ter slovnične raznolikosti. Avtorji prispevek sklenejo z ugotovitvijo, da je predstavljeni model uporaben in relevanten za določanje podobnosti in razlik pri uporabi angleščine tudi v drugih komunikacijskih okoliščinah, zato smo se v pričujoči raziskavi v veliki meri naslonili na metodologijo njihove raziskave.

3 METODOLOGIJA

3.1 Raziskovalno vprašanje in hipoteze

Z namenom ugotoviti, ali lahko spremljanje specifične zvrsti medicinske televizijske serije vpliva na razvoj angleščine kot tujega jezika stroke za bodoče častnike ladijskega krovnega oddelka na področju medicinske pomorske angleščine, smo zastavili naslednje ničelne hipoteze:

- H_0 1: Leksikalna gostota priročnika medicine za pomorščake se ne razlikuje od leksikalne gostote medicinske televizijske serije.
- H_0 2: Leksikalna raznolikost priročnika medicine za pomorščake se ne razlikuje od leksikalne raznolikosti medicinske televizijske serije.
- H_0 3: Terminološkost priročnika medicine za pomorščake se ne razlikuje od terminološkosti medicinske televizijske serije.
- H_0 4: Najpogostejši besedni skupi v priročniku medicine za pomorščake se ne razlikujejo od najpogostejših besednih skupov v medicinski televizijski seriji.

3.2 Korpusi

Korpuse v grobem delimo na referenčne, govorne, specializirane, vzorčne, spremljevalne, primerljive in vzporedne (Gorjanc 2005). Specializirani korpusi so velikokrat grajeni za določen (predvsem terminološki) namen v okviru strokovnih jezikov in predstavljajo »jezik v točno določeni rabi« (Gorjanc 2005: 8). Tipična lastnost specializiranih korpusov je, da so za razliko od referenčnih homogeni ali enoviti, kar pomeni, da smo besedila,

iz katerega je korpus sestavljen, črpali iz enega vira ali omejenega nabora virov (Baker, Hardie in McEnery 2006). Za gradnjo specializiranih korpusov se velikokrat odločijo raziskovalci, ki potrebujejo odgovor na točno določeno vprašanje (Arhar Holdt 2006), kar velja tudi za pričujočo raziskavo.

Zgradili smo dva specializirana homogena in enovita korpusa, ki sta nam omogočila preveriti zastavljene hipoteze in odgovoriti na raziskovalno vprašanje. Za oba korpusa smo najprej zastavili namen gradnje, zbrali in dokumentirali korpusno gradivo ter gradivo obdelali.

Prvi specializirani korpus je sestavljen iz celotnega besedila tretje izdaje priročnika *International Medical Guide for Ships* (IMGS; WHO 2007), ki ga kot temeljno gradivo (drugo izdajo) priporočajo vzorčni učni načrti za medicino za pomorščake (IMO 2010b; 2010c; 2010d), kar pomeni, da ne gre za učbenik za učenje medicinske pomorske angleščine ampak za strokovni priročnik medicine za pomorščake. Ta korpus je sestavljen iz skoraj 150 tisoč pojavníc oziroma več kot osem tisoč različnic. Drugi specializirani korpus je sestavljen iz angleških podnapisov prvih dveh sezon medicinske televizijske serije *New Amsterdam* (NA), ki jo v tem časovnem obdobju ponujata ponudnik pretočnih storitev Netflix in slovenska nacionalna televizija. Predvidevamo lahko, da je možnost, da jo študentje pomorstva spremljajo v svojem prostem času in da torej lahko vpliva na priložnostno učenje angleščine, znatno višja od možnosti, da spremljajo na primer komično serijo *Doctor at Sea* iz leta 1974, ki bi bila zaradi specifičnosti prikazanega področja bližje medicinski pomorski angleščini. Korpus NA je sestavljen iz več kot 183 tisoč pojavníc oziroma skoraj 11 tisoč različnic (Preglednica 1).

Preglednica 1: Število pojavníc in različnic v specializiranih besedilnih korpusih IMGS in NA

	IMGS	NA
Število pojavníc	149.480	183.432
Število različnic	8.475	10.781

Primerjavo med pisnim korpusom priročnika medicine za pomorščake in govornim korpusom medicinske televizijske serije utemeljujemo z dejstvom, da je gradnja govornega korpusa s področja pomorske angleščine splošno predvsem zaradi varovanja osebnih podatkov otežena (John, Brooks in Schriever 2017), gradnja korpusa govorne pomorske angleščine za specifično področje medicinske pomorske angleščine pa skorajda nemogoča.

Za preverjanje ničelne hipoteze H_03 smo uporabili še besedno listo referenčnega Britanskega nacionalnega korpusa, ki je sestavljen iz 100 milijonov pojavníc govornega in pisnega angleškega jezika iz raznolikega nabora virov in ki predstavlja širok presek britanske angleščine druge polovice 20. stoletja (Oxford Text Archive 2009).

4 REZULTATI

V nadaljevanju predstavljamo rezultate korpusne analize, s katero smo poskušali preveriti postavljene ničelne hipoteze. Vsako hipotezo smo najprej opremili z ustreznimi teoretičnimi izhodišči.

H₀1: Leksikalna gostota priročnika medicine za pomorščake se ne razlikuje od leksikalne gostote medicinske televizijske serije.

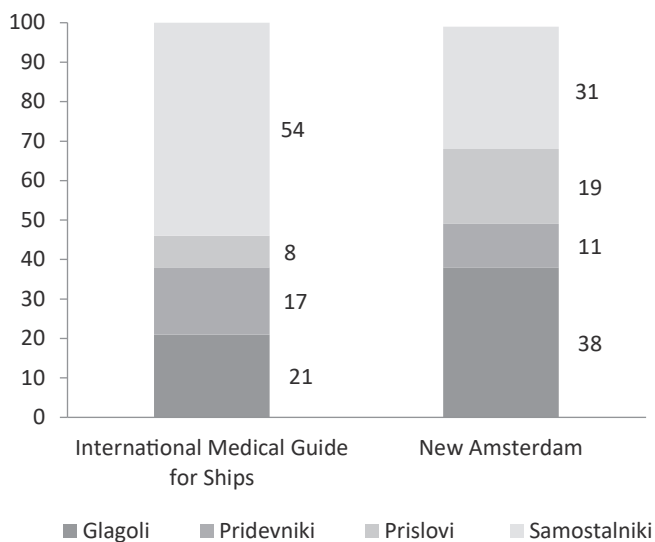
Halliday (1994) in Stubbs (1996) leksikalno gostoto definirata kot razmerje med številom polnopomenskih besed (samostalniških in pridevniških besed, glagolov in prislovov) in številom vseh pojavnih v besedilu. Stubbs (1996) dodaja, da je leksikalna gostota odvisna od besedilne zvrsti. Tako je leksikalna gostota neleposlovnih besedil zaradi zgoščenosti pisanja običajno višja kot leksikalna gostota leposlovnih besedil. Poleg besedilne zvrsti pa je leksikalna gostota lahko odvisna tudi od načina sporočanja (Halliday 1987), saj pisni jezik običajno omogoča uporabo višjega števila polnopomenskih besed v eni povedi kot govorjeni jezik. Bolj kot se pisno besedilo razlikuje od spontanega govora, višja bo leksikalna gostota tega besedila (Halliday 2002). Zaradi lažje in znatno manj zamudne gradnje korpusov pisnega jezika v primerjavi z govorjenim jezikom pa se večina raziskav, ki med raziskovane parametre vključujejo leksikalno gostoto, ukvarja s korpusi pisnega jezika.

Da bi primerjali leksikalno gostoto obeh specializiranih korpusov, smo korpusa najprej označili s pomočjo programske opreme TagAnt (Anthony 2015), ki uporablja oznake Treebank (Santorini 1990). Označena korpusa smo nato vnesli v programsko opremo AntConc (Anthony 2020), v obeh poiskali vse oznake za polnopomenske besede in nato njihovo število delili s številom vseh pojavnih v vsakem korpusu. Podatki iz Preglednice 2 kažejo, da je leksikalna gostota korpusa IMGS za 4 % višja od leksikalne gostote korpusa NA.

Preglednica 2: Leksikalna gostota v korpusih IMGS in NA

	IMGS	NA
Število pojavnih	149.480	183.432
Število vseh polnopomenskih besed	80.610	91.327
Razmerje	0.54	0.50
Odstotek	54	50

V drugem koraku analize leksikalne gostote obeh korpusov nas je zanimal še delež posamezne polnopomenske besedne vrste znotraj vseh polnopomenskih pojavnih v obeh korpusih (Slika 1).

Slika 1: Delež polnopomenskih besednih vrst znotraj vseh polnopomenskih pojavnic v korpusih IMGS in NA

Podatki iz Slike 1 kažejo, da sta v korpusu IMGS deleža glagolov (21 %) in prislovov (8 %) med vsemi polnopomenskimi besedami nižja od deleža glagolov in prislovov v korpusu NA, kjer delež za glagole znaša 38 %, za prislove pa 19 %. Nasprotno pa sta v korpusu IMGS deleža pridevnikov (17 %) in samostalnikov (54 %) med vsemi polnopomenskimi besedami višja od deležev pridevnikov in samostalnikov v korpusu NA, kjer ta delež za prislove znaša 11 %, za samostalnike pa 31 %.

Zanimalo nas je tudi, ali so te razlike statistično pomembne. V korpusni analizi teste statistične pomembnosti najpogosteje uporabljamo za izračun ključnih besed ali ključnih oznak (drugi najpogostejši namen rabe teh testov je izračun statistične značilnosti kolokatorjev), kjer primerjamo relativno pogostost posamezne pojavnice (ali oznake) v izbranem korpusu z relativno pogostostjo iste pojavnice (ali oznake) v drugem korpusu (McEnery in Hardie 2011).

Zato smo s pomočjo programske opreme AntConc (Anthony 2020) označili korpus IMGS najprej primerjali z označenim korpusom NA, da bi pridobili ključne oznake za besedne vrste v korpusu IMGS. Nato smo postopek ponovili v obratni smeri in pridobili ključne oznake za besedne vrste v korpusu NA. Iz obeh list ključnih oznak smo izločili statistično značilno ključne oznake ($p < 0.0001$) za polnopomenske besedne vrste, ki jih za korpus IMGS s primeri rabe predstavljamo v Preglednici 3, za korpus NA pa v Preglednici 4.

Preglednica 3: Statistično značilno ključne oznake za polnompomske besedne vrste v korpusu IMGS

Pogostost	Ključnost	Oznaka	Primer iz korpusa IMGS
33381	8081.18	NN ¹	Choose the best place for first aid .
9959	3581.51	NNS	Attend to conscious patients : ...
13166	2636.97	JJ	If the patient is unconscious , ...
3799	880.49	VVN	First aid is treatment aimed at preventing the death or ...
1634	126.4	VVZ	Basic life support restores the two vital functions: ...
1227	124.38	VB	Defibrillation is the use of a direct-current electrical shock ...
145	66.05	RBS	Begin on the side of the patient that is most accessible ...
433	38.05	VHZ	If the bag has a metal top, ...
298	37.69	JJS	Giving a medicine by mouth is the easiest and ...

Podatki iz Preglednice 3 kažejo, da se v korpusu IMGS statistično pomembno pogosteje kot v korpusu NA pojavljajo naslednje besedne vrste:

- samostalniki: edninski ali množinski samostalniki (NN) in samostalniki v množini (NNS),
- pridevniki: osnovniki (JJ) in presežniki (JJS) pridevnikov,
- glagoli: pretekli deležniki glagolov (VVN), glagoli v sedanjiku² v tretji osebi ednine (VVZ), glagol 'biti' v nedoločniku (VB) in glagol 'imeti' v sedanjiku v tretji osebi ednine (VHZ) in
- prislovi: presežniki prislova (RBS).

Preglednica 4: Statistično značilno ključne oznake za polnompomske besedne vrste v korpusu NA

Pogostost	Ključnost	Oznaka	Primer iz korpusa NA
3950	2359.88	VVD	... you just performed an incredibly invasive procedure ...
16777	2002.21	RB	This pacing wire should get her stable long enough to ...
6064	1929.78	VVP	..., I know the history.
1405	1031.9	VBD	If I were you and I had analyzed our performance ...
3841	969.98	VBP	Please tell me you're joking.
5502	395.78	VBZ	That's good, ...
1863	303.54	WRB	Where do you want to put it?
1315	236.04	VHP	I have no idea.
4303	210.63	MD	Maybe we should make it a multiple choice question?
11271	197.63	VV	So, you do understand it was a harmless gesture.
257	176.2	VHD	I had it my whole life.

1 Za razlago vseh uporabljenih oznak glej Santorini (1990).

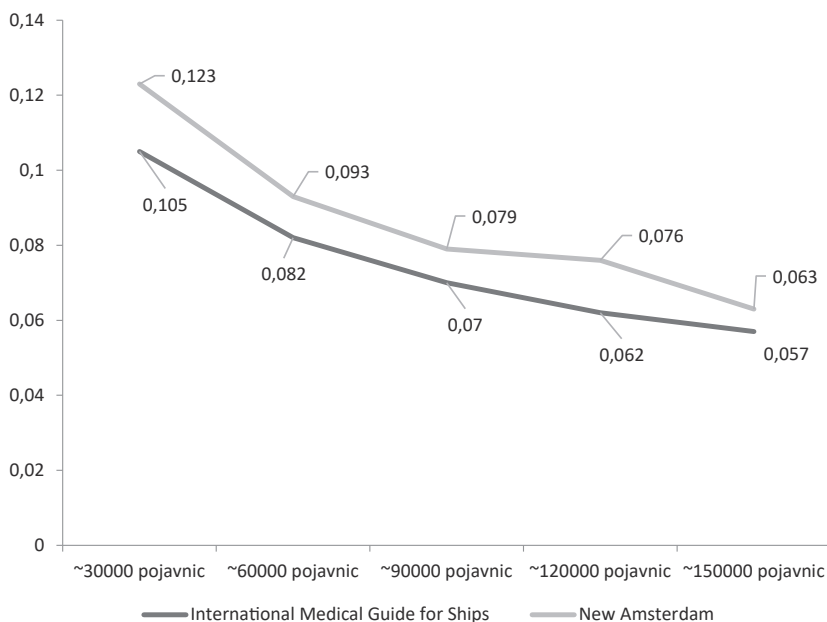
2 'Sedanjik' v prispevku uporabljamo kot ustreznico za angleški Present Simple, 'preteklik' pa za angleški Past Simple.

V korpusu NA se statistično pomembno pogosteje kot v korpusu IMGS pojavljajo naslednje besedne vrste:

- glagoli: glagoli v pretekliku (VVD), glagoli v sedanjiku, ki niso v tretji osebi ednine (VVP), glagol 'biti' v pretekliku, vključno s pogojno obliko tega glagola (VBD), glagol 'biti' v sedanjiku, vendar ne v tretji osebi ednine (VBP), glagol 'biti' v sedanjiku v tretji osebi ednine (VBZ), glagol 'imeti' v sedanjiku, vendar ne v tretji osebi ednine (VHP), modalni glagoli (MD), glagoli v nedoločniku (VV) in glagol 'imeti' v pretekliku (VHD) in
- prislovi: prislovi (RB) in prislovi, ki se začnejo z wh- (WRB).

H₀2: Leksikalna raznolikost priročnika medicine za pomorščake se ne razlikuje od leksikalne raznolikosti medicinske televizijske serije.

Leksikalno raznolikost Jarvis (2013) razume kot konstrukt, ki ga določa šest temeljnih lastnosti, in sicer variabilnost, dolžina, uravnoteženost, redkost, razpršenost in različnost. Tradicionalno mero leksikalne raznolikosti, ki je razmerje med številom pojavnic in številom različnic, zavrača, saj ta z večanjem dolžine besedila pada. Če želimo kot mero leksikalne raznolikosti uporabiti razmerje med številom pojavnic in številom različnic, moramo zato korpusa prilagoditi na isto dolžino (Zinsmeister in Breckle 2012) ali kot mero leksikalne raznolikosti uporabiti povprečno razmerje med številom pojavnic in številom različnic v posameznih korpusnih segmentih (Malvers in Richards 2002).

Slika 2: Razmerje med številom pojavnic in številom različnic v korpusih IMGS in NA

Korpusa IMGS in NA smo zato segmentirali na besedilne dele, dolge približno 30.000 pojavnic, in za vsakega izmed segmentov izračunali razmerje med številom pojavnic in številom različnic (Slika 2).

Slika 2 kaže, da v obeh korpusih razmerje med številom različnic in številom pojavnic pada z večanjem dolžine besedila in da je to razmerje kot mera leksikalne gostote v vseh segmentih korpusa IMGS nižje kot v korpusu NA. Pri številu 30.000 pojavnic leksikalna gostota za korpus IMGS tako znaša 10.5 %, za korpus NA pa 12.3 %. Pri številu pojavnic 150.000, ki je tudi končna velikost korpusa IMGS, razmerje med številom različnic in številom pojavnic znaša 5.7 %, kar je manj kot 6.3 %, kakršno je razmerje med številom različnic in številom pojavnic za korpus NA. Zaradi omejenosti podatkov na pet segmentov statistične značilnosti razlik v leksikalni gostoti med specializiranimi korpusoma ni mogoče izračunati.

H₀3: Terminološkost priročnika medicine za pomorščake se ne razlikuje od terminološkosti medicinske televizijske serije.

Ključne besede so besede, ki se v besedilnem korpusu pojavljajo statistično pomembno pogosteje kot enako velikem ali večjem referenčnem korpusu (Baker, Hardy in McEnery 2006). Če se pojavnice v dveh besedilnih korpusih pojavljajo s podobno normalizirano frekvenco, to kaže na leksikalno povezanost med korpusoma (John, Brooks in Schriever 2017). To pomeni, da se besedili terminološko razlikujeta, če se pojavnice v primerjanih korpusih pojavljajo z različno normalizirano frekvenco in se izkažejo kot ključne.

S pomočjo programske opreme AntConc (Anthony 2020) smo za oba korpusa najprej sestavili listi besed. Listo besed korpusa IMGS smo nato primerjali z listo besed korpusa NA, da bi pridobili ključne besede za prvi korpus. Zatem smo postopek ponovili v obratni smeri in pridobili ključne besede za korpus NA.

Število statistično značilnih ključnih besed iz korpusa IMGS v primerjavi s korpusom NA je 479 ($p < 0.0001$) ali 0.3 % vseh pojavnic, število ključnih besed iz korpusa NA v primerjavi s korpusom IMGS pa 439 ali 0.2 % vseh pojavnic.

V Preglednici 5 predstavljamo prvih petnajst ključnih besed po vrednosti ključnosti za korpus IMGS, v Preglednici 6 pa prvih petnajst ključnih besed po vrednosti ključnosti za korpus NA.

Pregled ključnih besed, predstavljenih v Preglednici 5, kaže, da pripadajo različnim besednim vrstam. Med prvimi petnajstimi ključnimi besedami korpusa IMGS najdemo tako polnopomenske kot nepolnopomenske besede. Slednje vključujejo določni člen 'the', veznika ('or' in 'and') ter predloge ('of', 'in' in 'by'). Med polnopomenskimi ključnimi besedami pa je večina samostalnikov ('patient', 'mg', 'pain', 'ship', 'skin', 'infecion', 'symptoms' in 'cases') in en pridevnik ('severe').

Preglednica 5: Statistično značilno ključne besede v korpusu IMGS (v primerjavi s korpusom NA)

Pogostost	Ključnost	Pojavnica	Primer iz korpusa IMGS
10144	4020.75	the	... wait until the patient has been moved to the sick bay ...
2593	2547.32	or	...; send or shout for help;
4357	1654.43	of	THE ABC SEQUENCE OF BASIC LIFE SUPPORT
1552	1487.06	patient	DO NOT GIVE THE PATIENT ANYTHING TO EAT OR DRINK (especially alcohol).
3897	703.22	and	SHAKE AND SHOUT
2804	681.47	in	In the ship's infirmary (sick-bay) or in a cabin?
346	543.06	mg	... - give 2.5 mg intravenously.
840	538.82	by	... : treat bleeding by applying pressure to the wound;
531	517.26	pain	PAIN MANAGEMENT
300	481.13	ship	Injuries to bones, muscles, or joints are common on board ship .
351	438.13	skin	Because the bone is close to the skin , the diagnosis is usually obvious.
287	437.41	severe	Signs and symptoms: Pain, often severe .
371	433.01	infection	...: to avoid infection , therefore, adequate pain relief should be provided from the start.
356	402.85	symptoms	SIGNS AND SYMPTOMS
264	399.17	cases	In most cases , no treatment is required: ...

Preglednica 6: Statistično značilno ključne besede v korpusu NA (v primerjavi s korpusom IMGS)

Pogostost	Ključnost	Pojavnica	Primer iz korpusa NA
8560	9262.04	i	You know, all due respect, I don't need a pat on the back on the way out.
7256	5464.12	you	You have the lowest billing rates in the department.
2063	2275.98	we	What other options do we have?
1618	1767.03	me	Just keep me in the loop on this, will you?
1397	1558.38	my	So as my colleague, would you take a look at this, please?
3413	1340.06	it	It was a real emergency that I was dealing with.
1212	1236.99	know	I know how it feels to see your loved ones in pain ...
1273	1156.56	just	You just have to ask for it.
963	1073.32	okay	Hang in there, okay?
954	1063.27	don't	Technically, I don't even work for you.
930	1036.47	yeah	Yeah , I do.

Pogostost	Ključnost	Pojavnica	Primer iz korpusa NA
979	961.07	she	I promise you, she is receiving the best care possible.
862	883.2	here	The interpreter will be here very soon.
941	848.08	he	Do you know where he is?
1009	785.1	was	That was a bad day.

Nasprotno pa podatki iz Preglednice 6 za korpus NA kažejo, da med prvimi petnajstimi ključnimi besedami večina pripada nepolnopomenskim besednim vrstam. Največ je zaimkov ('I', 'you', 'we', 'me', 'my', 'it', 'she' in 'he'), sledijo prislova ('just' in 'here'), glagoli ('know', 'don't' in 'was') ter medmeta ('okay' in 'yeah').

V drugem koraku so nas zanimala še ključne besede za oba korpusa v primerjavi z referenčnim Britanskim nacionalnim korpusom. V Preglednici 7 predstavljamo prvih petnajst ključnih besed po vrednosti ključnosti ($p < 0.0001$) za oba specializirana korpusa in rang vsake izmed ključnih besed ter njeno vrednost ključnosti v drugem specializiranem korpusu. Na ta način smo želeli preveriti, ali se ključne besede iz korpusa IMGS pojavljajo tudi med ključnimi besedami korpusa NA in obratno.

Preglednica 7: Statistično značilno ključne besede v korpusih IMGS in NA v primerjavi z referenčnim Britanskim nacionalnim korpusom

IMGS			NA		
Ključnost	Pojavnica	Rang (klj.)	Ključnost	Pojavnica	Rang (klj.)
9426	patient	43 (839)	12159	you	/
3926	or	/	8651	I	/
3082	pain	175 (160)	7463	uh	/
2779	mg	/	5304	okay	/
2569	infection	360 (72)	4347	I'm	/
2343	symptoms	350 (75)	4326	max	/
2321	blood	107 (301)	3381	me	/
2289	patient's	363 (72)	3149	hey	/
2123	orally	/	3073	Dr	/
1872	fever	/	2759	I've	/
1795	skin	/	2618	your	/
1685	medical	113 (269)	2521	gonna	/
1566	severe	/	2503	um	/
1301	wound	/	2331	my	/
1268	ship	/	2239	just	/

Podatki iz Preglednice 7 kažejo, da je večina statistično značilnih ključnih besed iz korpusa IMGS v primerjavi z Britanskim nacionalnim korpusom polnopolnomskih ter s področja medicinske stroke. Nekaj se jih pojavlja v vlogi ključnih besed tudi v korpusu NA, četudi z znatno nižjo vrednostjo ključnosti in nižjim rangom. Večina ključnih besed iz korpusa NA v primerjavi z Britanskim nacionalnim korpusom je nepolnopolnomskih, nobena izmed njih pa se ne pojavlja v vlogi ključne besede v korpusu IMGS.

H₀4: Najpogostejši besedni skupi v priročniku medicine za pomorščake se ne razlikujejo od najpogostejših besednih skupov v medicinski televizijski seriji.

Besedne skupe Baker, Hardie in McEnery (2006) opišejo preprosto kot skupino zaporednih besed. Hyland (2008) dodaja, da so besedni skupi sestavljeni iz besed, ki se v določenem zaporedju pojavljajo statistično pomembno pogosteje, kot bi se, če bi bilo njihovo sopojavljanje v tem zaporedju naključno, in da je prav obvladovanje besednih skupov pomemben sestavni del diskurzne zmožnosti članov določene strokovne skupnosti.

Zaradi možnosti primerjave s korpusnima raziskavama Socketta (2011) in Lin (2014) smo iz obeh korpusov s pomočjo programske opreme AntConc (Anthony 2020) izluščili štiribesedne skupe (četverčke). V Preglednici 8 predstavljamo tiste, ki se v vsakem izmed obeh specializiranih korpusov pojavljajo vsaj 30-krat.

Preglednica 8: Najpogostejši četverčki v korpusih IMGS in NA (pogostost pojavljanja ≥ 30)

IMGS		NA	
Pog.	Četverček	Pog.	Četverček
61	mg orally twice daily	143	I don't know
54	consult doctor before using	48	I don't want
54	indications on board ship	47	I'm going to
53	at the next port	39	I don't think
52	with a view to	39	I need you to
50	if the patient is	35	what's going on
50	what not to do	34	I'm sorry I
44	what to do in	33	how can I help
42	mg orally every six	32	don't know what
42	on board ship to	31	I don't have
41	what to do if	30	I know I know
40	advice with a view	30	no no no no
40	in a case of	30	we're going to
40	medical advice with a		
39	if the patient has		
39	in the case of		

IMGS	
Pog.	Četverček
39	seek medical advice with
38	have the patient see
38	not to do do
38	to do do not
37	orally every six hours
36	a doctor at the
36	the patient see a
35	a view to evacuation
35	doctor at the next
34	patient see a doctor
32	ask the patient to
32	care and medical procedures
32	doctor before using no
32	nursing care and medical
32	see a doctor at
31	to do in a
30	mg indications on board

Podatki iz Preglednice 8 kažejo, da se v korpusu IMGS 33 četverčkov pojavlja vsaj 30-krat, v korpusu NA pa je takih četverčkov trinajst.

Izmed najpogostejših četverčkov iz korpusa IMGS lahko izluščimo veliko takih, ki nakazujejo na navodila uporabniku priročnika, npr. 'consult doctor before using', 'if the patient is', 'what not to do' in 'seek medical advice with'. Manjša skupina četverčkov se nanaša na doziranje zdravil in časovni termin, v katerem je potrebno pacientu zdravila dati, npr. 'mg orally twice daily' in 'orally every six hours'. Veliko besednih skupov iz tega korpusa vsebuje besedi 'doctor' ali 'patient' in kraj, kjer naj se določena dejavnost zgodi, npr. 'at the next port' in 'see a doctor at'. Večina četverčkov iz tega korpusa vsebuje vsaj dve polnopomenski besedi (npr. 'if the patient is'), nekateri tudi štiri (npr. 'mg orally twice daily'). Pregled najpogostejših četverčkov iz korpusa NA pa nasprotno kaže, da večina sledi strukturi (prvoosebni) zaimsek + glagol, npr. 'I don't know' in 'I don't have'.

5 DISKUSIJA IN ZAKLJUČEK

Cilj prispevka je bil s pomočjo korpusnega pristopa ugotoviti, ali lahko spremljanje specifične zvrsti medicinske televizijske serije vpliva na razvoj angleščine kot tujega jezika

stroke za bodoče častnike ladijskega krovnega oddelka na področju medicinske pomorske angleščine. Rezultati kažejo, da lahko vse postavljene ničelne hipoteze zavrremo in sprejmemo nasprotno; te predstavljamo v spodnjih odstavkih.

Leksikalna gostota priročnika medicine za pomorščake se razlikuje od leksikalne gostote medicinske televizijske serije, kar izhaja iz razlik med besediloma, ki sestavljata oba korpusa. Besedilo korpusa IMGS spada med strokovna pisna besedila, ki omogočajo večjo zgoščenost sporočanja informacij kot leposlovna besedila (Stubbs 1996). Besedilo korpusa IMGS v nasprotju z besedilom korpusa NA ne sledi spontanemu govoru, tudi zato je leksikalna gostota pričakovano višja (Halliday 1987). Rezultati analize najpogostejših besednih vrst in ključnih oznak v obeh korpusih nadalje potrjujejo samostalniškost angleškega pisnega jezika in glagolskost govornega (Biber 1988). Rezultati tako kažejo, da je spremljanje medicinske televizijske serije manj primerno za usvajanje samostalnikov in pridevnikov in bolj glagolov, čeprav morajo častniki krovnega oddelka s področja medicinske pomorske angleščine poznati tako ustrezne samostalnike in pridevnike kot tudi glagole (IMO 2015).

Leksikalna raznolikost priročnika medicine za pomorščake se razlikuje od leksikalne raznolikosti medicinske televizijske serije. Analiza je potrdila, da razmerje med številom različnic in številom pojavnic pada z večanjem dolžine besedila (Jarvis 2013). To za priložnostno učenje tujih jezikov pomeni, da so lahko učenci ponavljajočim se pojavnicam izpostavljeni le, če neko dejavnost opravljajo dovolj pogosto (če torej preberejo določeno število strani strokovnega priročnika medicine za pomorščake oziroma si ogledajo določeno število epizod medicinske televizijske serije). Prav pogostost jezikovne izpostavljenosti ali rabe pa je eden izmed pogojev za jezikovno učenje (Bybee 2010).

Terminološkost priročnika medicine za pomorščake se razlikuje od terminološkosti medicinske televizijske serije, čeprav sta oba korpusa zgrajena iz besedil, ki naslavljajo medicinsko stroko in bi lahko torej med njima pričakovali višjo stopnjo leksikalne povezanosti. Analiza ključnih besed, ki smo jih pridobili s primerjavo med korpusoma in nato s primerjavo vsakega korpusa z Britanskim nacionalnim korpusom, tako kaže na nizko stopnjo leksikalne povezanosti med korpusoma.

Najpogostejši besedni skupi v priročniku medicine za pomorščake se razlikujejo od najpogostejših besednih skupov v medicinski televizijski seriji. Najpogostejši besedni skupi iz korpusa NA potrjujejo izsledke Socketta (2011) in Lin (2014), in sicer da je gledanje spletnih televizijskih programov lahko dober vir jezikovnega vnosa za usvajanje večbesednih enot, ki so najpogostejše v angleškem vsakodnevnem govorjenem jeziku. Izsledki pričujoče raziskave potrjujejo ugotovitve Sockettove (2011) raziskave tudi v delu, da v televizijskih serijah večina najpogostejših četverčkov vsebuje jezikovne strukture, sestavljene iz zaimkov in glagolov. Nasprotno pa so najpogostejši besedni skupi iz pisnega korpusa IMGS večinoma vezani na medicinsko stroko, natančneje na dajanje navodil glede nudenja ali iskanja medicinske pomoči.

Na temelju rezultatov korpusne analize lahko tako na postavljeno raziskovalno vprašanje z zadržkom odgovorimo negativno, in sicer da spremljanje specifične zvrsti medicinske televizijske serije z vidikov leksikalne gostote, leksikalne raznolikosti, terminološkosti in najpogostejših besednih skupov malo vpliva na razvoj angleščine kot tujega jezika stroke za bodoče častnike ladijskega krovnega oddelka na področju medicinske pomorske angleščine. Korpusa se namreč bistveno razlikujeta z vidika leksikalne gostote v deležih polnopomenskih besed splošno (npr. v deležih glagolov med vsemi polnopomenskimi besedami) in tudi znotraj vsake polnopomenske besedne vrste (npr. v deležih glagolov v sedanjiku v tretji osebi ednine). Leksikalna raznolikost govornega korpusa medicinske televizijske serije je sicer višja v vseh besedilnih segmentih, vendar pa terminološka analiza kaže višjo prisotnost polnopomenskih besed v pisnem korpusu priročnika medicine za pomorščake. Nizko raven sorodnosti med obema korpusoma potrjuje tudi analiza najpogostejših besednih skupov, kjer četverčki iz pisnega besedila priročnika medicine za pomorščake temeljijo na polnopomenskih besedah, četverčki iz govornega besedila televizijske medicinske serije pa na strukturi zaimka in glagola. Ti rezultati nas opozarjajo, da priložnostno učenje angleščine ne more nadomestiti nekaterih ključnih vidikov formalnega učenja tujega jezika (stroke). To velja morda še posebej za tiste tuje jezike stroke, ki so regulirani z mednarodnimi konvencijami in iz njih izhajajoče zahtevane ravni jezikovne zmožnosti. Po drugi strani pa lahko ravno priložnostno učenje angleščine bistveno prispeva k izgradnji splošne jezikovne zmožnosti (Cole in Vanderplanck 2016; Kusyk 2017; Lee 2017; Jurkovič 2019), ki je eden izmed pomembnih predpogojev za nadaljnji razvoj jezikovne zmožnosti v smeri tujega jezika stroke.

Med omejitve raziskave lahko prištejemo primerjavo pisnega korpusa priročnika medicine za pomorščake z govornim korpusom medicinske televizijske serije, vendar pa je, kot smo že omenili, gradnja govornega korpusa s področja pomorske angleščine splošno tudi zaradi varovanja osebnih podatkov otežena (John, Brooks in Schriever 2017), gradnja korpusa govorne pomorske angleščine za področje medicinske pomorske angleščine specifično pa skorajda nemogoča. Ker pa je pomemben del pomorske angleščine prav govorna pomorska komunikacija, ki je po izsledkih Pritcharda in Kalogjere (2000) in Johna, Brooksa in Schrieverja (2017) po strukturi tipičnih govornih vzorcev blizu spontanemu vsakdanjemu govoru, bi veljalo v prihodnje s pomočjo korpusnega pristopa raziskati še, ali lahko spremljanje televizijskih serij vpliva na usvajanje tipičnih govornih vzorcev pomorske govorne komunikacije, kot jih določajo standardne fraze za pomorsko komunikacijo (IMO 2001).

VIRI

- ANTHONY, Laurence (2015) TagAnt (Version 1.2.0). Tokio: Waseda University.
ANTHONY, Laurence (2020) AntConc (Version 3.5.9). Tokio: Waseda University.

- ARHAR HOLDT, Špela (2006) Gradnja specializiranega korpusa. *Jezik in slovstvo* 51(1), 53–67.
- BAKER, Paul/Andrew HARDIE/Tony MCENERY (2006) *A Glossary of Corpus Linguistics*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- BIBER, Douglas (1988) *Variation Across Speech and Writing*. Cambridge: Cambridge University Press.
- BYBEE, Joan (2010) *Language, usage, and cognition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- CEDEFOP (2014). *Terminology of European education and training policy: a selection of 130 terms*. Luxembourg: Publications Office.
- COLE, Jason/Robert VANDERPLANK (2016) Comparing autonomous and class-based learners in Brazil: Evidence for the present-day advantages of informal, out-of-class learning. *System* 61, 31–42.
- DUDLEY-EVANS, Tony/Maggie-Jo ST JOHN (1998) *Developments in English for Specific Purposes*. Cambridge: Cambridge University Press.
- GORJANC, Vojko (2005) *Uvod v korpusno jezikoslovje*. Domžale: Založba Izolit, d.o.o.
- HALLIDAY, Michael A. K. (1987) Spoken and Written Modes of Meaning. Rosalind Horowitz and Jay S. Samuels (ur.), *Comprehending Oral and Written Language*. San Diego: Academic Press. Inc., 55–82.
- HALLIDAY, Michael A. K. (2002) *On Grammar*. London: Continuum International Publishing Group.
- HYLAND, Ken (2008) Academic clusters: text patterning in published and postgraduate writing. *International Journal of Applied Linguistics* 18 (1), 41–62.
- INTERNATIONAL MARITIME ORGANIZATION (2001) *Standard Marine Communication Phrases*. London: International Maritime Organization.
- INTERNATIONAL MARITIME ORGANIZATION (2010a) *International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers*. With Manila Amendments. London: International Maritime Organization.
- INTERNATIONAL MARITIME ORGANIZATION (2010b) *Model Course 1.14. Medical First Aid*. 2000 Edition. Course + Compendium. London: International Maritime Organization.
- INTERNATIONAL MARITIME ORGANIZATION (2010c) *Model Course 1.15. Medical Care*. 2000 Edition. Course & Compendium. Volume 1. London: International Maritime Organization.
- INTERNATIONAL MARITIME ORGANIZATION (2010d) *Model Course 1.15. Medical Care*. 2000 Edition. Course & Compendium. Volume 2. London: International Maritime Organization.
- INTERNATIONAL MARITIME ORGANIZATION (2015) *Model Course 3.17. Maritime English*. 2015 Edition. London: International Maritime Organization.

- JARVIS, Scott (2013) Defining and measuring lexical diversity. Scott Jarvis in Michael Daller (ur.), *Vocabulary Knowledge. Human ratings and automated measures*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 13–43.
- JARVIS, Huw/Marianna ACHILLEOS (2013) From computer assisted language learning (CALL) to mobile assisted language use (MALU). *TESL-EJ* 16(4), 1–18.
- JOHN, Peter/Benjamin BROOKS/Ulf SCHRIEVER (2017) Profiling maritime communication by non-native speakers: A quantitative comparison between the baseline and standard marine communication phraseology. *English for Specific Purposes* 47, 1–14.
- JURKOVIČ, Violeta (2018) Spletne jezikovne dejavnosti in priložnostno učenje angleščine med slovenskimi študenti. *Sodobna pedagogika* 69(2), 26–40
- JURKOVIČ, Violeta (2019) Online informal learning of English through smartphones in Slovenia. *System* 80, 27–37.
- KUSYK, Meryl (2017) The development of complexity, accuracy and fluency in L2 written production through informal participation in online activities. *Calico Journal* 1, 75–96.
- KUSYK, Meryl/Geoffrey SOCKETT (2014) From informal resource usage to incidental language acquisition: language uptake from online television viewing in English. *Asp* 62, 1–19.
- LEE, Ju Seong (2017) Informal digital learning of English and second language vocabulary outcomes: Can quantity conquer quality?. *British Journal of Educational Technology* 50(1), 1–12.
- LIN, Phoebe M.S. (2014) Investigating the validity of internet television as a resource for acquiring L2 formulaic sequences. *System* 42, 164–176.
- LONG, Michael (2005) *Second Language Needs Analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
- MALVERN, David/Brian RICHARDS (2002) Investigating accommodation in language proficiency interviews using a new measure of lexical diversity. *Language Testing* 19, 85–104.
- MCENERY, Tony/Andrew HARDIE (2011) *Corpus Linguistics: Method, Theory and Practice*. Cambridge Textbooks in Linguistics. Cambridge: Cambridge University Press.
- OXFORD TEXT ARCHIVE (2009) *What Is the BNC?* Oxford: University of Oxford.
- PRITCHARD, Boris/Damir KALOGJERA (2000) On some features of conversation in maritime VHF communication. Malcolm Coulthard, Janet Cotterill in Frances Rock (ur.), *Dialogue Analysis VII: Working with Dialogue: Selected papers from the 7th IADA conference*. Tübingen: Niemeyer, 185–196.
- SANTORINI, Beatrice (1990) *Part-of-Speech Tagging Guidelines for the Penn Treebank Project* (3rd Revision). Philadelphia: University of Pennsylvania.
- SOCKETT, Geoffrey (2011) From the cultural hegemony of English to online informal learning: Cluster frequency as an indicator of relevance in authentic documents. *ASp* 1-15.

- SOCKETT, Geoffrey (2013) Understanding the online informal learning of English as a complex dynamic system: an emic approach. *ReCALL* 25(1), 48–62.
- STUBBS, Michael (1996) *Text and Corpus Analysis: Computer-Assisted Studies of Language and Culture*. Oxford: Blackwell Publishing.
- TAN, Kok Eng/ Melissa L. Y. NG/ Kim Guan SAW (2010) Online activities of writing practices of urban Malaysian adolescents. *System* 38, 548–559.
- TRINDER, Ruth (2017) Informal and deliberate learning with new technologies. *ELT Journal* 4, 401–412.
- WORLD HEALTH ORGANIZATION (2007) *International Medical Guide for Ships*. 3rd Edition. Ženeva: World Health Organization.
- ZINSMEISTER, Heike/Margit BRECKLE (2012) The ALeSKo learner corpus. Design – annotation – quantitative analyses. Thomas Schmidt in Kai Wörner (ur.), *Multilingual Corpora and Multilingual Corpus Analysis*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 71–98.

POVZETEK

MOŽNOST VPLIVANJA PRILOŽNOSTNEGA UČENJA ANGLEŠČINE PREKO SPREMLJANJA MEDICINSKE TELEVIZIJSKE SERIJE NA RAZVOJ JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI V MEDICINSKI POMORSKI ANGLEŠČINI – KORPUSNI PRISTOP

Z razmahom spletnih tehnologij in bogatih možnosti za uporabo predvsem angleščine v vsakdanjem spletnem življenju je področje priložnostnega učenja angleščine pritegnilo veliko raziskovalne pozornosti. Kljub temu pa je korpusnih raziskav na tem področju malo, korpusnih raziskav, ki bi preučevale ustreznost jezikovnega vnosa preko priložnostnega učenja angleščine za razvoj jezikovnih spretnosti in prvin v angleščini kot tujem jeziku stroke, pa po našem vedenju sploh ni. Cilj prispevka je torej s pomočjo korpusnega pristopa ugotoviti, ali lahko spremljanje specifične zvrsti medicinske televizijske serije vpliva na razvoj angleščine kot tujega jezika stroke za bodoče častnike ladijskega krovnega oddelka na področju medicinske pomorske angleščine. Rezultati kažejo, da ima lahko spremljanje specifične zvrsti medicinske televizijske serije z vidikov leksikalne gostote, leksikalne raznolikosti, terminološkosti in najpogostejših besednih skupov majhen vpliv na razvoj angleščine kot tujega jezika stroke za bodoče častnike ladijskega krovnega oddelka na področju medicinske pomorske angleščine, da pa bi v prihodnje veljalo raziskati, ali lahko spremljanje televizijskih serij vpliva na usvajanje tipičnih govornih vzorcev pomorske govorne komunikacije, ki je blizu vsakdanjemu govoru. Ti rezultati nas opozarjajo, da priložnostno učenje angleščine ne more nadomestiti nekaterih ključnih vidikov formalnega učenja tujega jezika (stroke). To velja morda še posebej za tiste tuje jezike stroke, ki so regulirani z mednarodnimi konvencijami in iz njih izhajajoče zahtevane ravni jezikovne zmožnosti. Po drugi strani pa lahko ravno priložnostno

učenje angleščine bistveno prispeva k izgradnji splošne jezikovne zmožnosti, ki je eden izmed pomembnih predpogojev za nadaljnji razvoj jezikovne zmožnosti v smeri tujega jezika stroke.

Ključne besede: priložnostno učenje angleščine, pomorska angleščina, medicinska pomorska angleščina, korpusni pristop

ABSTRACT

POTENTIAL EFFECT OF INFORMAL LEARNING OF ENGLISH THROUGH WATCHING A MEDICAL TELEVISION SERIES ON THE DEVELOPMENT OF MARITIME MEDICAL ENGLISH COMPETENCE – A CORPUS APPROACH

As a result of the widespread use of online technologies and vast opportunities for the use of English in everyday online life, the field of online informal learning of languages, in particular English, has attracted a new wave of research attention. Nevertheless, the number of corpus studies in this field remains low. More specifically, to date no research study has focused on the suitability of the language input to which online users are exposed while performing online activities with regard to the development of language skills in English as a language for specific purposes. In order to bridge this research gap, the objective of this paper is to apply the corpus approach to examine whether watching a medical television series may have an effect on the development of medical Maritime English for future deck officers. The results indicate that in terms of lexical density, lexical diversity, terminology, and word clusters, watching a medical television series may have a limited effect on the development of medical Maritime English for future deck officers. However, future research should examine whether watching television series may have an effect on the acquisition of typical speech patterns in spoken maritime communication, which are closely related to everyday spoken communication. Importantly, the results also seem to indicate that online informal learning of English cannot replace all segments of the formal learning of English for Specific Purposes, but can significantly contribute to the development of general English competence, which is a precondition for the further development of discipline-specific language competence.

Keywords: informal learning of English, Maritime English, medical Maritime English, corpus approach